

VERKLARING VVD – EV! – SP

De raad van Enkhuizen werkt na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 met een raadsbrede agenda.

Na deze verkiezingen bleek het niet mogelijk om een coalitie te vormen. In een viertal sessies in het Wapen van Enkhuizen waarbij raads- en commissieleden met elkaar spraken over het vormgeven van het raadsbreed werken is het document “RAADSBREED AKKOORD – Raadsperiode 2018-2022 – Werken met een raadsbrede agenda” ([20180710 - RAADSBREED AKKOORD – Raadsperiode 2018-2022 – Werken met een raadsbrede agenda](https://www.raadsinformatie.nl) ([20180710 - RAADSBREED AKKOORD – Raadsperiode 2018-2022 – Werken met een raadsbrede agenda](https://www.raadsinformatie.nl))) vastgesteld.

We hebben voor deze werkwijze een aantal spelregels afgesproken.

- Aan het begin van de raadsperiode stelt de raad een lijst op met (eventueel geprioriteerde) onderwerpen die in de komende periode door het college moeten worden opgepakt. De raad bepaalt de looptijd van de agenda (logischerwijs niet langer dan een raadsperiode, te weten 4 jaar). Gezien de planningshorizon van de meeste onderwerpen ligt 2 jaar voor de hand. Dit betekent dus ook dat de raad het initiatief zou nemen om in 2020 een agenda voor 2021 – 2022 op te stellen.

De gemeentewet is vrij duidelijk in de beschrijving van de rollen van raad en college.

- We gaan niet op elkaars stoel zitten. De raad stelt kaders voor het gemeentelijke beleid, controleert het college en treedt op als volksvertegenwoordiger. Het college vormt het dagelijks bestuur van de gemeente, handelt binnen de kaders die de raad vaststelt en bereidt de raadsvoorstellen voor, maar is vooral verantwoordelijk voor het uitvoeren van het door de raad vastgestelde beleid. De basis voor het samenwerken van raad en college is het “vertrouwensvotum”: de portefeuillehouders moeten het vertrouwen hebben van (een meerderheid van) de raad dat zij hun werk goed doen
- De door de raad benoemde onderwerpen bepalen de gewenste inhoudelijke kennis en expertise van de kandidaat-wethouders. De werkwijze met een raadsbrede agenda stelt extra eisen aan de bestuurlijke vaardigheden van de kandidaat-wethouders. De politieke “kleur” van kandidaat-wethouders is niet relevant. Wel is voor de stabiliteit van dit bestuursmodel aan te bevelen dat de politieke achtergronden van de kandidaten een zekere spreiding kennen, en zo appelleren aan de diverse stromingen binnen de raad. In Enkhuizen bestaat een college minimaal uit 2 maar normaal uit 3 wethouders.

Vervolgens heeft de raad unaniem op 26 september 2018 het volgende besluit genomen:

1. *Het aantal te benoemen wethouders te bepalen op 3;*
2. *de tijdsbestedingsnorm voor elk van de wethouders te bepalen op 100%;*
3. *te voorzien in de benoeming van de drie voorgestelde kandidaat-wethouders;*
4. *aan elk van de wethouders, voor een periode van een jaar, ingaande na hun benoeming, ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap van onze gemeente.*

Dit zijn voor de partijen VVD, EV! en de SP de pijlers geweest van het raadsbreed werken.

De afgelopen weken heeft een aantal gebeurtenissen de revue gepasseerd.

De manier van werken in een raadsbrede constructie vereist een andere werkwijze van ambtenarenapparaat, college en raadsleden.

Periodieke functioneringsgesprekken

Met betrekking tot de zakenwethouders hebben de fractievoorzitters midden 2018 afgesproken dat minimaal 3 maal per jaar een functioneringsgesprek met hen zou worden gevoerd. De leidraad hiervoor is opgesteld (zie bijlage 1) en met alle drie de wethouders is hierover het gesprek gevoerd. In eerste instantie zouden de heer van Reijswoud (VVD) en mevrouw Keesman (SP) als trekkers van dit proces de gesprekken voeren. Door tijdelijke uitval van de heer van Reijswoud is hij vervangen door de heer Stomp, ook van de VVD.

Deze gesprekken hebben eind 2018 plaatsgevonden en hierna is dit vervolproces met de gespreksleidraad overgedragen aan de werkgeverscommissie.

Het eerste functioneringsgesprek heeft pas plaatsgevonden, met input van de diverse fracties, begin 2020. En daarna helaas niet meer. Overigens zijn er meerdere fracties geweest die dit hebben gerapporteerd aan de voorzitter van de werkgeverscommissie.

In het presidium van begin maart 2021 is afgesproken dat deze gesprekken alsnog gevoerd moeten worden.

Ter voorbereiding op de gesprekken heeft er een gesprek met de voorzitter van het college plaatsgevonden.

Na het gesprek met de voorzitter van het college heeft er op eigen verzoek van de wethouder een gesprek plaatsgevonden met wethouder Struijlaart. In dat gesprek is de wethouder, op basis van het gesprek met de voorzitter van het college, medegedeeld dat wegens verstoorde verhoudingen, een stoeve samenwerking en gebrek aan vertrouwen een verdere samenwerking niet in de lijn der verwachting ligt.

Hierop heeft wethouder Struijlaart besloten zijn positie beschikbaar te stellen.

Aantal wethouders

Door het vertrek van wethouder Struijlaart viel één van de pijlers van het raadsbreed werken weg. Tot de verbazing van VVD, EV! en de SP heeft het college zich intensief bemoeit met het al dan niet aantrekken van een 3e wethouder. Het college heeft aangegeven dat zij een 3e wethouder niet wenselijk vinden. "Een 3e wethouder, doe het niet!" was de oproep.

Het is een raadsbevoegdheid om het aantal wethouders vast te stellen. Binnen de nieuwe constructie is hierover in het raadsvoorstel van 26 september 2018 afgesproken om het aantal wethouders vast te stellen op 3 en in het document "RAADSBREED AKKOORD – Raadsperiode 2018-2022 – Werken met een raadsbrede agenda" is afgesproken dat 'voor de stabiliteit van dit bestuursmodel aan te bevelen is dat de politieke achtergronden van de kandidaten een zekere spreiding kennen'. Het takenpakket uit de vastgestelde raadsbrede agenda was toebedeeld aan 3 wethouders. Mede ingegeven door alle taken die vanuit de landelijke overheid zijn overgedragen aan de gemeenten Dit is een zorgvuldige afweging geweest, waar elke partij zich aan heeft geconfirmeerd.

De terugkoppelingen over de afspraken, gemaakt in het uitvoeringsprogramma, en de afspraak om een uitvoeringsagenda voor de tweede helft van deze raadsperiode vast te stellen, worden ook gemist.

Met een ingediende motie door de fracties van de PVDA en het CDA [Motie college versterking \(raadsinformatie.nl\)](#) die door een meerderheid van de raad is aangenomen is één van de belangrijke pijlers van het raadsbreed werken teniet gedaan. De fracties van de VVD, EV! en SP zijn door het aannemen van deze motie, waarmee de eerder gemaakte en unaniem aangenomen afspraken, door de andere fracties zijn losgelaten, uitermate teleurgesteld.

Saillant detail is dat het college aan deze motie heeft meegeschreven.

Het is voor de VVD, EV! en de SP niet acceptabel dat halverwege het proces de afspraken op deze manier worden herzien. Het college wordt hiermee in onze ogen om diverse redenen te kwetsbaar en de zorgvuldige werkgeversrol van de raad hiermee teniet gedaan.

Ongewenste sturing

Voor de fracties van de VVD, EV! en de SP is het tevens niet acceptabel dat raadsleden, na het door hen indienen van amendementen of moties, door het college voor de raadsvergadering onder druk worden gezet om amendementen te veranderen of moties toch niet mede in te dienen. Waarbij dan ook weer niet alle indienende fracties worden gebeld maar daarin een schijnbaar te beïnvloeden selectie wordt gemaakt. Dit is een bijzonder onwenselijke ontwikkeling, waardoor het vertrouwen van de VVD, EV! en de SP in het college zwaar is beschadigd.

Openbaarheid van bestuur

In de afgelopen 2,5 jaar hebben we gemerkt dat er steeds meer onderwerpen in beslotenheid worden besproken. Zowel op raadsniveau, fractieniveau als ook op persoonlijk niveau. Dit is een ontwikkeling die, in het kader van de openbaarheid en transparantie van het gemeentebestuur, onwenselijk is. Het vertrouwen in de politiek in het algemeen en in de plaatselijke politiek in het bijzonder is uitermate laag. Dat heeft met meerdere factoren te maken maar dit is er is zeker een belangrijke van.

Het feit dat de presidiumvergaderingen ook weer in de beslotenheid plaatsvinden is in onze ogen een foute keuze geweest. Tenzij er over personen gesproken of de openbare veiligheid in het geding is, wordt moeten zaken gewoon in de openbaarheid besproken worden. Meer en meer werd het presidiumoverleg gebruikt om politiek te bedrijven. Politiek behoort echter bedreven te worden in de openbaarheid van de (digitale) raadszaal.

Door steeds meer zaken in de beslotenheid of onder geheimhouding te bespreken en/of te verklaren wordt de mogelijkheid tot het voeren van het openbare debat onmogelijk gemaakt. Raads- en commissieleden worden als het ware gegijzeld in de uitvoering van hun controlerende taak. Doordat bepaalde informatie slechts “bestempeld” wordt als geheim is de mogelijkheid om het college ter verantwoording te roepen onmogelijk gemaakt. In beginsel moet informatie openbaar zijn, tenzij... En over het wel of niet toepassen van eventuele geheimhouding moet dan door de gemeenteraad in meerderheid besloten zijn.

Conclusie

Volgend op bovenstaande komen de fracties van de VVD, EV! en de SP tot de conclusie dat de in september 2018 unaniem onderschreven uitgangspunten voor het werken met een raadsbrede

agenda dusdanig zijn losgelaten dat zij er geen vertrouwen meer in hebben dat het huidige college bij kan dragen aan het succesvol tot uitvoering brengen van de in 2018 in diverse documenten vastgestelde werkwijze.

De fracties van de VVD, EV! en de SP zullen derhalve niet meer deelnemen aan het besloten overleg "Uit de agenda van het college" en na maandagavond ook de presidiumvergaderingen tenzij deze zo spoedig mogelijk weer in de openbaarheid zullen geschieden. Zij zullen hiertoe op korte termijn met een raadsinstrument komen.

Onze fracties staan openbaarheid van bestuur en transparantie voor en zullen daarvoor de stappen ondernemen die nodig zijn. Geen bilateraaltjes meer met het college maar discussie en besluitvorming in de openbaarheid zijn de norm.

De fracties zullen zich ten volle blijven inzetten in de gemeenteraad en elk raadsvoorstel of raadsinstrument inhoudelijk blijven beoordelen om tot zo goed mogelijke besluiten voor Enkhuizen te komen. Daarnaast willen de fracties op korte termijn een publiek debat over de huidige stand van zaken van het uitvoeringsprogramma voortgekomen uit de raadsbrede agenda.

Namens de fracties van de VVD, EV! en SP,

D. Stomp – VVD

M. de Jong – EV!

M. Keesman – SP

12 april 2021